

Δελτίο Τύπου

Λουξεμβούργο, 18 Δεκεμβρίου 2018

Καταπολέμηση της ερημοποίησης στην ΕΕ: μέχρι στιγμής, τα μέτρα που λαμβάνονται υστερούν σε συνεκτικότητα, προειδοποιούν οι ελεγκτές

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν έχει σαφή εικόνα των προκλήσεων που θέτει η διογκούμενη απειλή της ερημοποίησης και της υποβάθμισης της γης στην ΕΕ, σύμφωνα με νέα έκθεση του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου. Τα μέτρα που έχουν λάβει μέχρι στιγμής Επιτροπή και κράτη μέλη για την καταπολέμηση της ερημοποίησης είναι συνεκτικά σε μικρό μόνο βαθμό, όπως δηλώνουν οι ελεγκτές, και η Επιτροπή δεν έχει αξιολογήσει την πρόοδο που έχει συντελεστεί προς την επίτευξη του στόχου της μηδενικής υποβάθμισης του εδάφους έως το 2030.

Με τον όρο ερημοποίηση περιγράφονται ανθρωπογενείς και κλιματικές διαδικασίες που προκαλούν προβλήματα τα οποία επηρεάζουν ξηρές περιοχές, όπως μείωση της παραγωγής τροφίμων, απώλεια γονιμότητας του εδάφους, μείωση της φυσικής ανθεκτικότητας της γης και υποβάθμιση της ποιότητας των υδάτων. Οι προβλέψεις για την κλιματική αλλαγή στην Ευρώπη δείχνουν ότι ο κίνδυνος ερημοποίησης αυξάνεται. Στη νότια Ευρώπη υπάρχουν ήδη θερμές ημέρημοι, με το φαινόμενο να επεκτείνεται προς τον βορρά. Η ερημοποίηση αποτελεί τόσο συνέπεια όσο και αιτία της κλιματικής αλλαγής: από την υποβάθμιση του εδάφους εκπέμπονται στην ατμόσφαιρα αέρια θερμοκηπίου και τα υποβαθμισμένα εδάφη έχουν μειωμένη ικανότητα να συγκρατούν τον άνθρακα.

Δεκατρία κράτη μέλη της ΕΕ έχουν δηλώσει ότι πλήττονται από ερημοποίηση, σύμφωνα με τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για την καταπολέμηση της απερήμωσης. Το 2015 η ΕΕ και τα κράτη μέλη δεσμεύθηκαν να επιδιώξουν την επίτευξη μηδενικής υποβάθμισης της γης στην ΕΕ έως το 2030.

Οι ελεγκτές επισκέφθηκαν πέντε κράτη μέλη της ΕΕ που πλήττονται από την ερημοποίηση, την Ισπανία, την Ιταλία, την Κύπρο, την Πορτογαλία και τη Ρουμανία, και εξέτασαν αν ο κίνδυνος ερημοποίησης στην ΕΕ αντιμετωπιζόταν κατά τρόπο αποτελεσματικό και αποδοτικό.

Διαπίστωσαν πως, παρότι η ερημοποίηση και η υποβάθμιση της γης συνιστούν τρέχουσες και διογκούμενες απειλές στην ΕΕ, η Επιτροπή δεν έχει σαφή εικόνα των προκλήσεων αυτών, τα δε μέτρα που λαμβάνονται για την καταπολέμηση της ερημοποίησης στερούνται συνεκτικότητας.

Σκοπός του παρόντος δελτίου Τύπου είναι η παρουσίαση των κύριων μηνυμάτων της ειδικής έκθεσης του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Το πλήρες κείμενο της έκθεσης διατίθεται στον ιστότοπο του ΕΕΣ www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – Εκπρόσωπος Τύπου

T: (+352) 4398 47063

M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – Υπεύθυνος Τύπου

T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu

@EUAuditors

eca.europa.eu

«Παρατηρούμε αύξηση της ξηρασίας, της ξηρότητας όπως και του κινδύνου ερημοποίησης λόγω της κλιματικής αλλαγής στην ΕΕ», δήλωσε ο Phil Wynn Owen, Μέλος του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου και αρμόδιος για την έκθεση. «Η ερημοποίηση μπορεί να προκαλέσει φτώχεια, προβλήματα υγείας λόγω της αερόφερτης σκόνης και υποβάθμιση της βιοποικιλότητας. Μπορεί επίσης να έχει δημογραφικές και οικονομικές συνέπειες, αναγκάζοντας ανθρώπους να μεταναστεύσουν από τις πληττόμενες περιοχές.» Ως ελεγκτές, οφείλουμε να ρίξουμε φως στους κινδύνους αυτούς, οι οποίοι μπορεί να έχουν ως συνέπεια την άσκηση ολοένα μεγαλύτερης πίεσης στους δημόσιους προϋπολογισμούς, τόσο σε επίπεδο ΕΕ όσο και σε επίπεδο κρατών μελών.»

Σε επίπεδο ΕΕ δεν υπάρχει στρατηγική για την ερημοποίηση και την υποβάθμιση της γης, δηλώνουν οι ελεγκτές. Υπάρχει, βέβαια, πλήθος στρατηγικών, σχεδίων δράσης και προγραμμάτων δαπανών, όπως η κοινή γεωργική πολιτική, η δασική στρατηγική της ΕΕ και η στρατηγική της ΕΕ για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, τα οποία σχετίζονται με την καταπολέμηση της ερημοποίησης, χωρίς όμως να επικεντρώνονται σε αυτήν.

Επίσης, έργα της ΕΕ σχετικά με την ερημοποίηση υλοποιούνται σε διάφορους τομείς πολιτικής –για την αγροτική ανάπτυξη, το περιβάλλον και τη δράση για το κλίμα, την έρευνα και την περιφερειακή πολιτική. Τα έργα αυτά μπορούν να έχουν θετικό αντίκτυπο στην καταπολέμηση της ερημοποίησης, αλλά διατυπώνονται κάποιες ανησυχίες όσον αφορά τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητά τους.

Μολονότι η Επιτροπή και τα κράτη μέλη συλλέγουν στοιχεία για διάφορους παράγοντες που έχουν αντίκτυπο στην ερημοποίηση και στην υποβάθμιση της γης, δεν έχει πραγματοποιηθεί πλήρης αξιολόγηση της υποβάθμισης της γης σε επίπεδο ΕΕ ούτε έχει συμφωνηθεί κάποια μεθοδολογία για τον σκοπό αυτό. Ο συντονισμός μεταξύ των κρατών μελών είναι περιορισμένος και η Επιτροπή δεν έχει παράσχει πρακτική καθοδήγηση επί του θέματος. Η Επιτροπή δεν έχει αξιολογήσει την πρόοδο προς την επίτευξη της δέσμευσης για μηδενική υποβάθμιση της γης έως το 2030 στην ΕΕ.

Οι ελεγκτές συνιστούν:

- να καταρτιστεί μεθοδολογία για την αξιολόγηση της έκτασης της ερημοποίησης και της υποβάθμισης της γης στην ΕΕ, βάσει της οποίας θα αναλύονται τα σχετικά δεδομένα και θα παρουσιάζονται τακτικά,
- να αξιολογηθεί η καταλληλότητα του ισχύοντος νομικού πλαισίου για τη βιώσιμη χρήση του εδάφους σε ολόκληρη την ΕΕ, μεταξύ άλλων όσον αφορά την πτυχή της αντιμετώπισης της ερημοποίησης και της υποβάθμισης της γης·
- να διευκρινιστούν περαιτέρω οι τρόποι με τους οποίους θα εκπληρωθεί η δέσμευση της ΕΕ για μηδενική υποβάθμιση της γης έως το 2030 και να υποβάλλονται περιοδικά στοιχεία σχετικά με την πρόοδο προς την επίτευξη της δέσμευσης αυτής·
- να παρασχεθεί καθοδήγηση στα κράτη μέλη σχετικά με τη διατήρηση του εδάφους και την επίτευξη μηδενικής υποβάθμισης της γης στην ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της διάδοσης ορθών πρακτικών·
- να παρέχεται στα κράτη μέλη, κατόπιν αιτήματός τους, υποστήριξη, με σκοπό την κατάρτιση εθνικών σχεδίων δράσης για την επίτευξη μηδενικής υποβάθμισης της γης έως το 2030.

Σημείωμα προς τους συντάκτες

Τα δεκατρία κράτη μέλη της ΕΕ που δήλωσαν τα ίδια ότι πλήττονται από ερημοποίηση δυνάμει της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για την καταπολέμηση της απερήμωσης (UNCCD) είναι: η Βουλγαρία, η Ελλάδα, η Ισπανία, η Κροατία, η Ιταλία, η Κύπρος, η Λετονία, η Ουγγαρία, η Μάλτα, η Πορτογαλία, η Ρουμανία, η Σλοβενία και η Σλοβακία.

Το ΕΕΣ παρουσιάζει τις ειδικές εκθέσεις του στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο της ΕΕ, καθώς και σε άλλους ενδιαφερομένους, όπως τα εθνικά κοινοβούλια, παράγοντες του αντίστοιχου κλάδου και εκπροσώπους της κοινωνίας των πολιτών. Στη συντριπτική πλειονότητά τους, οι συστάσεις που διατυπώνουμε στις εκθέσεις μας υλοποιούνται. Το υψηλό αυτό ποσοστό αποδοχής τους αποδεικνύει τον θετικό αντίκτυπο του έργου μας στους πολίτες της ΕΕ.

Η ειδική έκθεση αριθ. 33/2018, με τίτλο «Καταπολέμηση της ερημοποίησης στην ΕΕ: διογκούμενη απειλή που χρήζει περαιτέρω δράσης», είναι διαθέσιμη στον ιστότοπο του ΕΕΣ (eca.europa.eu) σε 23 γλώσσες της ΕΕ.